

IDEALIZMO ŽENKLAS

Lietuviška parapija –

Parapija yra religinė bendruomenė. Gali būti katalikų, protestantų ar ortodoksų, bet jos pagrindas dvasinis gyvenimas, santykis pagal savo įsitikinimus su aukščiausią Būtybę. Nėra parapijos be dvasinio vadovo – kunigo, bet nėra parapijos ir be pasauliečių, reikalingų dvasinio patarnavimo. Dėlto kiekviena parapija tvarkosi pagal savo Bažnyčios nuostatus, nors jai leidžiama įsivesti ir nekenksmingus, gražius ir dorus savitus papročius. Jau mes visi esame matę skirtingumų bažnyčios vidaus tvarkoje. Bet visur garbinamas Dievas – katalikų šv. Mišiomis, sakramentais, giesmėmis, pamokslais, protestantų – savitomis pamaldomis, Šv. Rašto skaitymais, giedojimais ir panašiai.

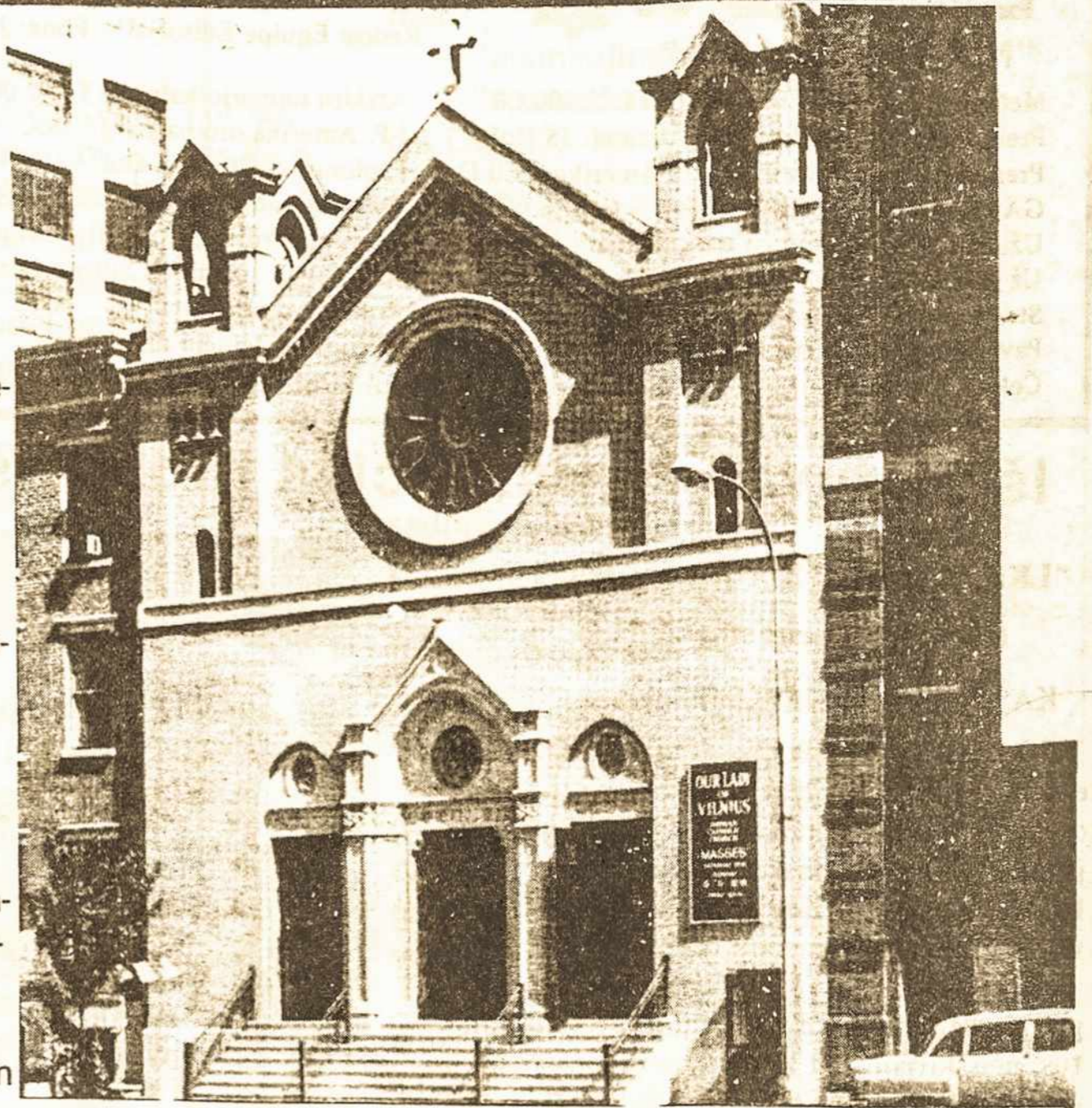
Ne tos skirtybės, kurias matome paskirose tautose ar skirtingų tradicijų religinėse bendruomenėse, sudaro parapiją. Ją sudaro žmonės, bažnyčia, šventinti vadovai, atlieka tarpininkų vaidmenį tarp Dievo ir žmogaus. Parapija tai yra lyg visa Bažnyčia, tik siauresnės apimtys savo skaičiumi, savo patarnavimu ir savo bendravimu. Ji yra religinė šeima, siekianti tų pačių dvasinių tikslų, vieni kitiems padėdami, vieni kitus paskatindami ir vieni su kitais bendraudami.

Yra parapijos vadovas, kuris atlieka sakralinę dalį, nors jam tenka rūpintis ir medžiaginiu parapijos išsilaikymu. Jo rūpesčiui priklauso pastatai, vargšai, mokyklos, auklėjimas. Tai gali atlikti ir pasauliečiai be kunigo, bet tai jau nebus parapija, nes atliks tik pasaulines funkcijas, o ne sakralines. Parapija, ar ji yra skirta lietuviams ar kitoms tautinėms grupėms, laikosi ir turi laikytis tų pačių pagrindinių nuostatų ir tos pačios religinės dvasios. Jos pagrindinis tikslas žmones religiškai atnaujinti, dvasinį jų gyvenimą stiprinti, sakramentus teikti ir amžiną bėn tiesiausiais keliais vesti.

Paskelbiant lietuviškų parapijų metus, padarytas tik vienas žingsnis – priminimas, kad lietuviškos parapijos reikalingos. Dėl to niekas negali ginčytis, nes juk jos lietuviškam reikalui ir buvo kurtos. Bet jos nebuvo kurtos tik tautiniam reikalui, jos nebuvo tik tautinių tikslų, o kaip tik religiniam aptarnavimui sava kalba, saviems žmonėms suburti į vieną religinę bendruomenę, kad jie neišklystų, nemokėdami svetimos kalbos ir užmiršdami savo dvasines pareigas. Jos buvo kurtos dieviškam kultui – sava kalba, kiek tuo metu buvo galima (Mišios buvo lotyniškai), padėti saviesiems išlaikyti tikėjimą ir išsilaikyti dvasiniam lygy, kurį veikė svetimos neigiamos įtakos. Mokyklos, draugijos, paskaitos, laikraščiai buvo tik priedai skleisti tikėjimui ir tautiniam gyvenimui žadinti. Reikėjo ir tam pakankamai susipratusių žmonių, kurie patys rūpintųsi tautiniu gyvenimu.

Parapija visuomet yra visuotinės Bažnyčios dalelė. Bet Bažnyčia neneigia tautinių papročių, įsigyvenusių protingų tradicijų, juo labiau kalbos ir tautybės, kurios yra atremtos žmogiška teise kalbėti sava kalba ir jausti savais jausmais. Tai padeda ir sava parapija. Ji suteikia progą religiniam gyvenime išreikšti intimiausias mintis sava kalba, savu būdu ir savomis tradicijomis. Tai nepakeičia parapijos prigimties ir tikslų, bet tai tik papildė jos dvasinį lygį – tarnauti visiems, būti visiems savo tautos ir tikėjimo broliams ta šeima, kuri apima visus geriausius siekimus ir visą gyvenimą.

Suderinti religinį gyvenimą ir tautiškumą nėra nei sunku, nei mįslinga. Šios sritys yra pačiame žmoguje ir jo troškimuose, jei tik jis nuoširdžiai išgyvena savo religiją ir nuoširdžiai prisipažįsta savo tautiškumą. Šios sritys gali išsiskirti tik tada, kai viena

Aušros Vartų parapija New Yorke likusi be lietuvių kunigo, ar kita dalis atitolinama nuo savos sąžinės ir padaroma neįsitikinimų, o papročių ženklų.

Parapija ir parapijos bažnyčia negali būti tik tautiškumo auklėtoja. Ji tik turi tautiškumą pripažinti, kaip žmogišką vertybę, kaip sielos gelmėse glūdinčią savitą ar paveldėtą būseną, kurios negali atsisakyti pats žmogus, negali sunaikinti nė valstybė, norėdama paversti jį tik masės žmogumi ar svetimos tautybės nariu. Bet parapija gali turėti priemones, be išimtinai religinių tikslų, dar ir tautiniam, moksliniam, kultūriniam auklėjimui. Tai mokyklos, katalikų akcija, draugijos, kurios neturi tikslo griauti tikėjimą, bendravimas ir suėjimai bendruose sambūriuose, kurie stiprina tiek paparinę bendruomenę, tiek tautinį įsitikinimą. Šias priemones reikia palaikyti, skelbiant parapijų metus. Šiomis priemonėmis reikia naudotis, norint parapijose išlaikyti lietuvišką charakterį.

Pradžioje jau sakyta, kad parapija nėra nei vienas kunigas, nei vien papročiai – pasauliečiai, kurie sudaro parapiją. Parapijų nykimas nėra tik kunigų stoka ar nemokėjimas kalbos. Kalbą galima išmokyti, jei klebonas ar parapijos kunigas jaus, kad jis reikalingas papročiams ta kalba aptarnauti. Bet kai parapija pasidaro mišri, kai persvara neturi jau svetimos kalbos papročiai, tai parapijos vadovas neturi pareigos dviem ar trim žmonėms sakyti pamokslus, apleidžiant šimtus kitų, reikalaujančių kitos kalbos. Kunigo pareiga tarnauti savo papročiams jiems suprantama kalba ir galimais Evangelijos aiškinimais.

Reikia pridėti, kad parapijos nesukuriamos šūkiu, o kietu darbu ir organizuotumu. Parapijos ir neatnaujinamos tik žodžiais, bet sugebėjimu duoti religines tiesas suprantama kalba ir aiškiais vaizdais. Kai papročiai ar galimi papročiai gyvena toli nuo parapijos ir neturi idealizmo savo parapiją palaikyti, tai jau parapija lieka tik tiems, kurie gyvena jos ribose ir kurie naudojami religiniu patarnavimu – tarpininkavimu tarp Dievo ir žmogaus. Ir lietuviškas parapijas sugyventi reikia jas organizuoti kietu darbu, o ne šūkiu ir raginimais, kurie mokantiems vietos kalbą neturi jokios reikšmės.

SEM AN A R Y O

MŪSŲ
LIETUVA

"NOSSA LITUANIA"

Metinė prenumerata Brazilijoje Cr\$. 2.300,00

Prenumerata paprastu paštu į užsienį: 35 Dol.

Prenumerata oro paštu Šiaurės Amerikon: 60 Dol.

GARBĖS PRENUMERATORIUS Cr\$. 6.000,00

Užuojautos, Sveikinimai ir Skelbimai (Anúncios)

Už skelbimų kalbą ir turinį, Redakcija neatsako.

Straipsnius ir Korespondenciją Redakcija taiso bei tvarko savo nuožiūra.

Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia Redakcijos bei leidėju nuomonę.

Čekius, Perlaidas ir administracinius laiškus rašyti FRANCESCO GAVĖNAS ar PETRAS RUKŠYS vardu.

Rua Juatindiba, 28 Parque da Moóca – CEP 03124

São Paulo – Brasil Caixa Postal, 4421 – CEP 01000

Diretor Responsável: VYTAUTAS BACEVIČIUS

Administrador: PETRAS RUKŠYS

Redige Equipe Editorial – Fone: 273-0338

Atskiro numerio kaina Cr\$. 50,00

I P. Amerika oro paštu: 45 Dol.

Į tolimus kraštus: 75 Dol.

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr\$. 4.500,00

mokami už skilties (Coluna) centimetra po Cr\$. 200,00

Rašiniai gražinami tik autoriui prašant.

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 51

"LKB KRONIKAI" 10 METŲ

(tęsinys iš praeito nr.)

KAS YRA PRIEŠAI?

Svarbiausias "LKB Kronikos" priešas – sistema, norinti pavergti net žmogaus dvasią. Šitos sistemos viršūnės planuoja dvasinį tikinčiųjų genocidą, o pirmaeiliai jo vykdytojai – KGB darbuotojai. Žodis "Kronika" jų lūpose virtęs beveik keiksmazodžiu.

Tarp tolimesnių "LKB Kronikos" nedraugų rasime visus KGB užverbuotus kolaborantus, neišskiriant net kunigų, nes jiems anksčiau reikėjo bijoti tik KGB, o dabar dar ir viešo pasaulio teismo.

"LKB Kronikos" priešais tapo visi – mokytojai, pirmininkai ir pavaduotojai, – kurie už lešienės lėkštę pardavė savo pirmgimystę – Tėvynę, Bažnyčią ir savo sąžinę. Jie visi norėtų dirbtinos ramybės, – kad "LKB Kronika" nedrumstų jų sąžinių ir kad jų juodi darbai liktų istorijos tamsoje.

TAI, KAS STEBINA

"LKB Kronikos" gyvavimas per ištisą dešimtmetį sistemoje, kurioje pilna šnipų, ginkluotų geriausia sekimo technika, išdavikų ir pataikūnų, yra beveik stebuklas. Pradžioje, jei pasiseks, redakcija planavo geriausiu atveju išleisti kokį dešimtį numerių ir sėsti į kalėjimą. Kaip atsakymą čia norėtušį pacituoti T. Karolio GARUCKO S.J. žodžius, adresuotus labai sunkiu "LKB Kronikos" redakcijai momentu: "Dievas laimino pradžia, laimins ir pabaiga".

"LKB Kronika" stebina savo tikslumu. Per 10 metų ji surinko daugybę informacijos. Natūralu, jei į leidinį būtų įsibroję nemaža klaidų, kurias redakcija visada buvo pasiruošusi atšauti. Tikrai stebėtina, – net KGB, sugebanči viską išsiniukštinti, nesugebėjo faktais sukompromituoti leidinio, o teismuose turėdavo tenkintis falsifikacijomis ar demagogiškais tvirtinimais, jog "Kronika" sklėdžianti "šmeištus ir prasimanymus". "LKB Kronikos" tikslumas remiasi jos bendradarbių giliu tikėjimu, sąžiningumu ir supratimu, kad prieš melą ir tyroniją galima kovoti tik tiesos ginklais.

ANASTAZAS JANULIS, buvęs misininkas, buvo nuteistas trims ir puse metų sunkių darbų kalėjimo už Lietuvių Katalikų Bažnyčios Kronikos dauginimą ir platinimą

PRIEKAIŠTAI

"LKB Kronika" per 10 metų girdėjo nemažą priekaištų. Buvo žmonių, norėjusių panaudoti "LKB Kronika" savo tikslams ir nukreipti ją nuo pagrindinio uždavinio – ginti Dievo garbę, Bažnyčios teises ir sąžinės laisvę. Buvo ir tokių, daugiausia iš kunigų tarp, pageidavusių, kad "LKB Kronika" rašytų tik apie kovingų bedievių-mokytojų, partiečių ir panašių asmenų fanatišką veiklą prieš tikinčiuosius, o nutylėtų tai, kad kai kurie dvasiškiei ne mažiau, o gal net daugiau savo kolaboravimu su KGB kenkia Bažnyčiai bei tikintiesiems. "LKB Kronika" savo puslapiuose paliesdavo tik tuos kunigus-kolaborantus, kurių piktinantis elgesys seniai jau būdavo žinomas plačioms tikinčiųjų masėms, kurie terorizavo jaunimą bei tikinčiuosius arba kurie bandydavo tokia kaina kopti į bažnytinės hierarchijos viršūnes.

Ar galėjo "LKB Kronika" vienoje akyje matyti krislą, o kitoje – nematyti rasto?

"LKB Kronikai" trūksta meilės. "Kronika" ardo kunigų vienybę, – taip réké ir teberékia

KGB užverbuoti kolaborantai. Ar gali "LKB Kronika" vardan netikros meilės vienam ar kitam KGB kolaborantui, atsisakyti meilės Bažnyčiai ir milijonams tikinčiųjų, kurie buvo ir tebėra skriaudžiami bei persekiojami?

LEIDINIO SUNKENYBĖS

Šito netrūksta. Daugelis net gerų tikinčiųjų bijo pateikti žinias apie savo persekiojimus, nes KGB kiekviena, apie kurią rašo "Kronika" apkalta kaip jos bendradarbi. Nesamoningi tikintieji geriau linke tylėti, užmiršdami, jog tylėjimas – netiesioginis bendradarbiavimas su KGB, padedantis keroti niekšybėms. Jei ne ši tikinčiųjų baimė, tai "LKB Kronika" kur kas išsamiau nušviestu dabartinę Lietuvos tikinčiųjų padėtį. Džiugu, kad per 10 metų ši baimė pas daugeli išnyko.

"LKB KRONIKOS" NAUDA

Jeigu tikintieji nebūtų jutę "LKB Kronikos" pozityvios įtakos dabartiniame Lietuvos tikinčiųjų gyvenime, tai jo nebūtų tapusi tokia populiari ir įtakinga. Tiesa, ji nepadarė stebuklo, bet daug kur prievarta tapo atsargesnė ir žengė žingsnį atgal. Todėl neperdėtai galima teigti, kad "LKB Kronika" drauge su kitais veiksniais prisidėjo, kad šiuo metu Lietuvos tikintieji yra samonesni, gerieji kunigai vieningesni, o kolaborantai – nevaikšto iškėlę galvas, kaip tai buvo per kelis pirmuosius pokario dešimtmečius.

KOKIE PLANAI ATEIČIAI?

Dievui laiminant ir samoningiems katalikams bei kunigams remiant, "LKB Kronika" eis ir toliau, išlikdama savo esme tokia, kokia ji buvo per pirmąjį dešimtmetį.

Visiems dėkodama, "LKB Kronika" pirmoje eilėje prašo maldos, dramos ir krikščioniško samoningumo.

APSIRŪPINIMO MAISTO PRODUKTAIS PROGRAMA

TLESA (VI.3) pranešė, kad š.m. birželio mėnesį „visur vyks visuotinės politinės dienos“, per kurias bus aiškinama aprūpinimo maisto produktais programa. Agitatoriai kalbės tokiomis temomis:

Sąžiningu darbu stiprink Tėvynės galią! Išsaugokime ir stiprinkime taiką! Laikas reikalauja mažinti tarptautinį tempimą, nusiginkluoti!

Tobulinti organizacinį ir idėjinį auklėjamąjį darbą.

Asmeninį pagalbinių ūkį – kiekvienai šeimai kaime.

Žemė – svarbiausias gamtos turtas.

Daugiau išauginti vaisių, daržovių, bulvių.

Didinkime pieno primilžius ir gyvulių priesvorius.

Pačiu darbymečiu kaime tokiomis ir panašiomis temomis kalbės tūkstančiai agitatorių, o jų turės klausyti šimtai tūkstančių kolchozininkų. Tokia yra maisto produktais aprūpinimo badaujančioje sovietijoje programa.

Dr. ALEKSAS KALINAUSKAS

Dr. PAULO KALINAUSKAS

ADVOGADOS

Inventário, Despejo, Desquite, Divorcio,
Processo Crime, Processo Trabalhista, Etc.

Rua 15 de Novembro, 244 - 4 and. - Conj. 9 - Fone: 37-8958

DR. JONAS NICIPORCIUKAS

CIRURGIÃO DENTISTA

CROSP. 6049

R.Cap.Pacheco Chaves 1206 fone:273-6696

R. Itapeva, 49 - Cj. 35 fone: 288-4770

AUKŠTYN ŠIRDIS!

Kun. Pr. Gavėnas

**MINTYS
SEKMADIENIO
SUSIKAUPIMUI**

TIKĖJIMAS—MAISTAS

Viešpats davė jį sekančiai miniai "ženklą" — stebuklingu būdu pavalgydino apie 5.000 vyrų.

Žmonės, įžvelgdami jame žadėtąjį Mesiją — Išlaisvintoją, norėjo jį apskelbti karaliumi. Tačiau jis pasišalino — pasitraukė vieni vieną į kalną (Jo 6,24 — 35). Pasislėpė, kad žmonės būtų priversti jo dar ieškoti.

Žmonės pilnai nesuprato "ženklą", kurį Kristus jiems davė.

O mes ar suprantam? .

Kristus yra toks asmuo, kurio reikia nuolatos "ieškoti".

I. Ne vien tik duona...

"Rytojaus dieną... žmonės lipo į valtį ir plaukė į Kaparnaumą, ieškodami Jėzaus".

Suranda. Užveda kalbą. Kristus stengiasi nuo duoto "ženklą" — nuo medžiaginės duonos — juos pakelti prie gilesnės tikrovės pažinimo.

— Žmogui reikia medžiaginio maisto. Tatai visiems aišku. Aišku ir Kristui, kuris kaip tik duoda "ženklą" per duoną, ją padaugindamas.

— Mums tačiau reikia ir dvasinės duonos. Kaip kūnui reikia tinkamo medžiaginio maisto, taip reikia ir dvasiai dvasinio. "Plušėkite — sako Kristus miniai — ne dėl žūvančio maisto, bet dėl išliekančio amžinajam gyvenimui".

O kas tas dvasinis maistas?

Šv. Tomas Akvinietis aiškina, kad tai niekas kitas, kaip "pildyti Dievo darbus".

O kas tie "Dievo darbai"? Ir kaip juos "pildyti"?

Tai tas pats klausimas, kurį žydai stotė Kristui.

O Jėzus atsakė: "Tikėkite tą, kurį

jis (Tėvas) siuntė. Tai ir bus Dievo darbas".

Tai "Dievo darbas" yra žmogaus tikėjimas.

Tuomet tikėjimas ir yra pagrindinis dvasios maistas.

Kodėl?

Todėl kad, kaip pastebi šv. Tomas, "tikėjimo tikslas negali būti kitas, kaip Dievas... Todėl tikėti Dievą kaip tikslą, yra kaip tik meile persunkto tikėjimo veiksmas; ir toks tikėjimas yra pradžia visų gerų darbų. Todėl pats tikėjimas vadinamas "Dievo darbu" (In Jo 6, lect 3, VII, n.900).

Tai dvasios maistas — tikėjimas.

Dvasia minta ir gyvena tikėjimu.

II. Gyventi tikėjimu

Tikėjimas turi vadovauti visam mūsų gyvenimui.

Prie to skatina apaštalas Paulius liturginiam skaitiny (Ef 4,17.20-24):

— "Aš liepiu ir įspėju, kad jau nebesielgtumėte kaip pagonyš..."

: Ar jaučiu krikščioniško charakterio manyje kilnumą? !

: O gal dar nemažai manyje ir "pagoniško gyvenimo" liekanų? ..

— "Jūs girdėjote ir išmokote, kokia yra tiesa Jėzuje":

: Būtina pergaltoti, koks mano tikėjimas:

Ar aš Kristų tikiu ir juo pasitikiu, o gal ieškau kitų "dievų"?

Ar aš gilinuosi tikėjimo tiesose? O gal viskas eina paviršutiniškai, tik apgrai bom?

Ar mano tikėjimas yra tikrai "pagal tiesą, kuri yra Jėzuje", o gal seku įsise nėjusius savo įsitikinimus Dievo, Bažny-

čios, sakramentų, apaštalavimo... atžvilgiu?

— Tikėjimas gyvenime pasireiškia "atsižadant ankstyvesnio gyvenimo būdo, žlugdančio žmogų apgaulingais geismais",

— "atsinaujinant dvasia",

— "apsivelkant nauju žmogumi, pagal Dievą".

III. "Gyvenimo duona"

Būti krikščioniui, gyventi tikėjimu, tai ir yra maitintis dvasiniai.

Dar konkrečiau tariant: krikščioniškai gyventi, dvasiniai maitintis — tai gyventi Kristumi. "Dievo duona yra tas, kuris nužengia iš dangaus ir duoda pasauliui gyvybę... Aš esu gyvenimo duona." (Jo 6,33-35).

— Mūsų tikėjimas nėra kokia abstrakti idėja, o Asmuo.

Tai Kristus, "Dievo Žodis", žmogumi tapęs Dievas.

— Kristus yra "gyvenimo duona", dvasinis maistas; nes "siela (kaip aiškina šv. Tomas Akvinietis) pradeda antgamtiniai alsuoti, kai susijungia su Dievu, su Dievo Žodžiu".

— Jis dar "gyvenimo duona" per Eucharistiją: Kristaus kūnas, sujungtas su Dievo Žodžiu, iš šio gauna gyvybinę galią, kurią perteikia žmogui per priimtą sakramentą.

Taigi prisistatydamas mums žodžiais "Aš esu gyvenimo duona", Kristus nurodo savyje tą tikrovę, prie kurios norėjo priversti minią duonos padauginimo "ženklą": dvasinis maistas, gyvybinė duona, kurios reikia ieškoti, yra Jis.

Iš Jo, kaip Dievo Žodžio, paeina malonė;

iš Jo, kaip įsikūnijusio Žodžio, paeina Eucharistijos sakramentas, kuriame "Kristaus kūnas, jo žodžio galia, tampa duona — ne kasdienio gyvenimo, o to gyvenimo, kuris nesibaigia su žmogaus mirtimi" (Šv. Tomas Akvinietis).

Tad mums tinka prašyti su Evangelijos minia:

"Viešpatie, duok mums visuomet tos duonos".

Ir kiek galima dažniau ja maitintis.

Taigi, ar aš gyvenime

: kartu su medžiaginais reikalais, jaučiu reikalą ir dvasinio peno?

: Ar jaučiu, kokią svarbą turi tikėjimas?

: Ir kas tikrai tas tikėjimas?

Štai kita "lietuviškų papirijų metų" sąjūdžio tema.

Dra. HELGA HERING

MÉDICA - GYDYTOJA

HOMENS SENHORAS CRIANÇAS

Rua Quartim Barbosa, 6 — B. do Limão
Fone: 265-7590

De 2a a 6a. das 8 às 12 hs. e das 14 às 18 hs.

KALBAMA LIETUVIŠKAI

DU KLAUSIMAI LAIKRAŠČIO SKAITYTOJUI:

1. AR ATNAUJINOTE MŪSŲ PRENUMERATĄ ?
2. AR NETURITE GIMINIŲ — DRAUGŲ, KURIEMS GALĖTUMĖTE UŽSAKYTI M.L. ?

Kun. Antanas Sabaliauskas, SDB

KELIONĖ PO ŠVENTĄJĄ ŽEMĘ 1982 M.

Balandžio mėn. 1 d.

Jei būčiau apsistojęs bent kokiame vidutiniame Jeruzalės viešbutyje, būčiau mokėjęs apie \$50.00 į parą vien už kambarį, be valgio. Gi su Betliejaus saležiečiais išsitarpavau veik už pusę tos kainos su kambariu, valgiu ir palyda su automašina į Jeruzalę ir kitas artimesnes vietas. Tokiu būdu šiandien Betliejaus saležiečių mokyklos direktorius savo mažuoju Fiat iš ryto vežė mane į Jeruzalę, kur aplankėme Kalvariją, Kristaus kapą, o po pietų — Panelės Švč. į Dangų Ėmimo šventovę, Galikantu, kur šv. Petras Kristaus išsigynęs, atsipeikėjo gaidžio balsą išgirdęs. Stabtelėjome paskutinės Vakarienes kambaryje, kuris šiandien nepriklauso jokiai religinei grupei, bet yra valdžios muzėjų srities žinyboje. Ta pačia proga teko iš tolo pasigėrėti Haceldoma, vietoje spėjama — pirka už Judo išdavystės grašius, Cedrono upelio giliu slėniu, Alyvų Darželiu ir Betanija.

Balandžio mėn. 2 d.

Iš ryto nuvežė mane aplankyti Kristaus laikų Jeruzalės maketę. Ten aukštoje vietoje buvo galima susipažinti su tu laikų Jeruzalės detalėmis. Po to, mane apvežė iš arti pamatyti Jeruzalės pakraščiuose esančias Izraelio okupuotoj zonoje, ant nulygintų kalnų pastatytas žydų sodybas, kurios yra daugiaaukščiai akmeniniai, be jokios pertraukos besitęsia milijardinės vertės pastatai. Jie atrodo kaip kokios tvirtovės ir jų Izraelis, atrodo, niekuomet nepaliks ir neišsižadės. Daug tokių statybų, kaip grybų yra priaugę po Izraelio šešių dienų karo (1967 m.) užimtoje teritorijoje ne vien Judėjoje, bet Samarijoje ir Golano aukštumose.

Važiuojant iš Betliejaus į Jeruzalę ar kitur pakelėse stovintieji Izraelio kareiviai su automatais rankose dažnai stabdo, ypač su geltonomis mašinų numerių lentelėmis mašinas, kurios yra iš okupuotos zonos, nes Izraelio mašinų numerių lentelės yra mėlynos.

Balandžio mėn. 3 d.

Izraelio saležiečių provincijolas, kuris gyvena Betliejuje ir kurio žinybai priklauso saležiečių įstaigos Egipte, Etijopijoje, Turkijoje, Libane, Sirijoje ir Irane, pakvietė mane kartu su juo pavažinėti, nes vieną dieną vėliau už mane iš Italijos atvyko jo senutė motina. Tai man buvo labai gera bei tinkama proga aplankyti visas Judėjos šventas vietas. O, be to, provincijolas turi Izraelio mašinos numerio lentelę ir visur vakarų srities užimtose Izraelio teritorijose kelių sargybiniai jos nestabdo patikrinimui. Tik, žinoma ji

kartais gali nukentėti nuo arabų.

Prieš piet nuvykome aplankyti Betanijoje esantį Lozorius kapą ir vietovę, kur jis gyveno su savo seserimis Marija ir Morta. Pasimeldėme Betfagės bažnyčioje, kurioje yra akmuo, ant kurio Verbu sekmadienį Kristus pasistojo lipdamas ant asilėlio žygiui į Jeruzalę. Karštai pasimeldžiau taipgi Alyvų Darželyje esančioje bažnyčioje.

Pietums nubraukėme į Beit Gemal — pusiaukelėje tarp Jeruzalės ir Tel Avivo — kur saležiečiai turi didelį žemės plotą — 400 hektarų — ir kur prieš "šešių dienų Izraelio karą" buvo žemės ūkio mokykla arabams, kurie vėliau iš savo miestelių ir kaimų išbėgo ar kaip ten kitaip buvo — yra įvairių versijų. Šioje vietoje yra šv. Stepono kankinio bažnyčia ir kapas, kurį lanko ne mažas turistų skaičius. Šioje nuosavybėje yra vienas alyvmedis, turįs 12 metrų apimties ir, sako, esąs 2.000 metų senumo.

Toje pat vietoje, atskiruose nameliuose yra įsikūręs katalikiškas kibucas, kurio sąstate yra vienas kunigas benediktinas iš Pensilvanijos — U.S.A., viena amerikietė seselė, dvi jaunos šeimos su keleta vaikų ir viengungiai jaunuoliai ir mergaitės, kurie studijuoja šv. Raštą, mokosi hebrajų kalbos ir darbu bei bendra malda įprasmina savo gyvenimą. Tai nauja katalikų bažnyčioje gyvenimo forma. Šiame kibuce ir aš buvau šiek tiek sušelpas. Kadangi manasis lagaminas vėlavo net 5 dienas iš Bostono atėti į Tel-Avivą ir neturėjau baltinių pakaito — tai to kibuco kunigas benediktinas — mano ūgio ir išmieros — davė man apsivilkti savo gerus amerikoniškus viršutinius marškinius, už kuriuos jam dar tebesu skolingas. Iš čia, grįžtant į Betliejų, matėme itin vešliai žaliuojančius kalnelius, kuriuose taip neseniai buvo pasodinta šeši milijonai pušelių atminčiai tokio pat skaičiaus nužudytų žydų nacių laikais.

Važiuojame taipgi per Samsono slėnį. Kiek vėliau pervažiuojame slėnį, kuriame Dovydas nugalėjo Golijotą. Dar tą dieną, vakare, nuėjau į Betliejaus pranciškonų vienuolyną, kur pasikalbėjau su ten dirbančiu lietuviu pranciškonu — tėvu Viktoru Garbuku. Pasirodo jis jau 14 metų gyvena ir dirba šv. Žemėje ir nė kiek nėra užmiršęs lietuviškai, nors kaip ten gyvenantieji pranciškonai taip ir saležiečiai yra daugumoje italai ir tarp savęs kalbasi itališkai. Tėvas V. Garbukas, kaip ir lietuvis brolis Petrauskas — Emause turi italų pilietybę.

Balandžio mėn. 4 d.

Verbų sekmadienis. Su Betliejaus saležiečiais važiuoju pradėti Verbų procesiją į Betfagę, iš kur Kristus ant asilėlio žygiavo į Jeruzalę. Tikrai įspūdinga ir didinga amžiais besikartojanti eisena.

Tokia minia įvairių vyrų ir moterų vienuolių bei iš viso pasaulio, iš įvairių tautų suvažiavusių maldininkų, kurie kaip tik čia, šiandien pradėjo Didžiosios Savaitės apeigų apvaikščiojimą bei minėjimą. Negalėjau ilgai jame dalyvauti, nes tos pačios dienos vakare turėjau būti Tel-Avive, kur iš viso Izraelio suvažiavę Lietuvos žydai turėjo savo susirinkimą savojoj nuosavoj salėje a.a. kun. Br. Paukščio pagerbimui. Iš Betfagės sėdau į taksį su tikslu važiuoti į autobusų stotį, iš kur turėjau važiuoti į Tel-Avivą. Sėdant į taksį turėjau rimtą nuotykių: gi prairo visai plačiai manųjų kelnų užpakalis. Ką gi daryti? Jokio pakaitalo su savim neturėjau. Eiti gi pirkti — nebuvo laiko. Atėjo man į galvą mintis padaryti tai, ką amerikiečiai jaunuoliai daro. Nusivilkau marškinius ir jais užsidengiau prairimą, surišdamas jų rankoves pryšakyje. Aišku, nenorėjau eiti, panašiai kaip pranašas Isaijas padarė. Tel-Avive jau radau atėjusį lagaminą ir problema išsirišo.

Lietuvos žydų salėje Tel-Avive tą vakarą buvo pastatytas ant prezidiumo stalo a.a. kun. Br. Paukščio paveikslas tarp gėlių. Prieš atidarant susirinkimą man teko išbučiuoti į eilę sustojusius visus kun. Paukščio išvaduotuosius — vyrus ir moteris. Į prezidiumą buvo pakviesti pagrindiniai tos dienos kalbėtojai — ir aš, KAIP SALEZIEČIŲ VIENUOLIJOS IR VELIONIES šeimos atstovas. Buvo daug išsamiai kalbėta ir iškelta kun. Paukščio pasiaukojantis didvyriškumas, įvairiais būdais gelbinti be amžiaus, lyties ar kitokio socialinio lygio skirtumo pas jį atbėgusius iš Kauno geto žydus. Be keletos labai nežymių neigiamo pobūdžio užuominų, visos kalbos buvo didelio kun. Br. Paukščio asmenybės įvertinimo ženklai. Jo asmenyje buvo nusilenkta kartu ir visiems tiems nežinomiems lietuviams, kurie savąja gyvybe rizikavo, gelbėdami kitus. Buvo kalbama lietuvių, hebrajų, idiš ir anglų kalbomis. Buvo pasidalinta asmeniniais pergyvenimais, iš kun. Br. Paukščio, jau iš Sibiro grįžusio, rašytais laiškais. Buvo puikiai lietuviškai kalbančių žydų, kurie tik prieš 10 metų yra atvykę į Izraelį iš Lietuvos. Tel-Avivo minėjimas užtruko virš dviejų valandų laiko. Baimingą žodį teko man tarti. Pakilęs ir aplink apsižvalgęs, pradėjau:

— Kaip matau, kitos barzdos klausytojų tarpe nėra. Už tad čia tikriausias žydas esu aš su plačia barzda — katalikų rabinas, atseit...

Už tai susirinkusieji man sodriai paplojo. Po to gi, padėkojau už tokį nelauktą nuoširdumą ir dėkingumą, išreikštą mano atstovaujamojo velionio kun. Br. Paukščio atžvilgiu. Pabrėžiau taipgi, jog, išklauses visų kalbų, susidariau įspūdis ir įsitikinimą, kad Lietuvos

— Kultūrinė Kronika —

žydai a.a. kun. Br. Paukštj be Vatikano ir be popiežiaus paskelbė šventuoju, kaip darydavo pirmųjų laikų krikščionys— vox populi... Po susirinkimo velionio garbei buvo kavutė toje pačioje Lietuvos žydų salėje. Vėl nakvojau advokato Abraham Tory puošnioje rezidencijoje Tel-Avive.

Šioje vietoje jaučiu reikalo paduoti kaikurias ištraukas iš tą vakarą pasakytosios Lietuvos žydų valdybos narės — Rachel Levin (Rosenbergaitės) kalbos.

Gerbiameji svečiai, kun. A. Sabaliauskai ir išgelbėtieji...

— Šį vakarą mes susirinkome pagerbti vieną iš pasaulio teisingųjų — a.a. kun. Bronių Paukštj.

Lietuvos žydų vardu sveikinu visus čia susirinkusius, o ypač kun. A. Sabaliauską, artimą draugą kun. Br. Paukščio, kuris nesulaukė šio jo išgelbėtųjų — įskaitant ir mane — pagerbimo.

Lietuvos žemė, kurioje mes ir mūsų protėviai yra gimę ir amžius gyvenę, mums yra tapusi kapinynu. Lietuvos gražieji miestai, ežerai ir upės yra apšlakstyti nekaltų mūsų kūdikių, vyrų ir moterų krauju ir yra tapę baisių jvykių nebyliai liudininkai. Tačiau, sekdami mūsų tautos kilnų paprotį, mes visuomet pagerbiame atminimą, tų kurie mums ištiesė pagalbos ranką, kaip a.a. kun. Br. Paukštys, didi ir žymi asmenybė, kuri rizikavo savąją gyvybę, gelbėdama Lietuvos žydų gyvybes. Turėjau ir aš laimės jį pažinti, kai iš Kauno geto pogrindžio buvau pasiūsta pas jį gauti "arijų" kilmės dokumentų sau ir kitiems. Su tėviška veido išraiška jis mane priėmė šv. Trejybės bažnyčios raštinėja Kaune ir pasakė:

— Dukrele, dėkok Dievui, kad esi čia...

Lietuvių tauta gali didžiulis savuoju sūnumi — kun. Br. Paukščiu. Jo didžiausias širdies troškimas gyvenime buvo meilė žmogui. Manajam gyvenime jį prisiminsiu su meile ir nuostaba ir niekuomet neužmiršiu, jog kad ir tamsiausioje gyvenimo valandoje vis yra dar šviesus vilties spindulėlis.

Savo asmeniniame laiške ji man dar pridėjo:

Gerb. kunige. Esu labai laiminga, jog turėjau galimybės atiduoti savo gilią pagarbos duoklę kun. Br. Paukščiu ir Tel-Avive ir Jeruzalėje, sodinant medelį jo atminčiai. Mes buvome tuomet jauni medeliai, kai a.a. kun. Bronius Paukštys išgelbėjo mūsų gyvybę. Šiandien gi aš ir kiti jo išgelbėtieji turime savas šeimas ir gyvename laimingi... Taip, kun. Br. Paukštys turi daug gyvų širdžių medelių... (bus daugiau)

Halina Didžiulytė Mošinskienė

MAŽYČIO GYVENIMO KUKLUS EPIZODAS

... Prisimenant tą 20-tojo birželio dieną 1937 metais liko savotiškai įsirėžę fragmentai. Tuo laiku gyvenau Panevėžy pas tėvus. Ten ir mokytojavau Valstyb. Mergaičių Gimnazijoje. Algirdas, gyveno Kaune nesenai grįžęs su savo inžinieriaus diplomu iš užsienio. Susipažinome Kaune 1934 m. kai dar buvau studentė, bet vis susirašinėjome, ir nelikau jam abejinga. Jis buvo "kitoks" negu iki šiol "sparną réžią" studentai. Susižiedavome, ir sutarėme vestuvių datą 20-to birželio.

... Išvakarėse atvyko iš Kauno "pamergės" Danutė ir Meilytė. Apsistojo mano dideliame erdviame, pilname saulės kambary. Atvyko ir tetos iš Griežionėlių, tėvo giminės iš Padvarnikų — gausi tada Didžiulių giminė. (Šiandieną teliko viens kitas palikuonis — ryšiai savaimė nutrūko. ...) Ir visi kažkaip susitarpino.

Saulėtą birželio m. 20 d. rytą atvyko ir mano sužadėtinis Algirdas su savo tėvu prof. Vytautu Mošinskiu. Pasitinku ir klausinėju Algirdą: "O kur gi mano bukietas? ..." — Lietuvoj buvo paprotys, kad jaunosios "bukietą" atveža jaunasios savo sužadėtinei. — "Koks bukietas?" — žiūri jis į mane klausiamai. "Juk sakei, sutarėme, kad tu jį atveši. ..." — O jis man, lyg niekur nieko sako: "Bukietą aš užmiršau, Halinka. ..." — "Užmiršai? ..." — man net veidai nukaito. Ką gi, reikia pačiai pasirūpinti tuo "bukietu", negi eisiu prie altoriaus tuščiomis rankomis.

Pasigavusi savo "pamerges" skubame į vienintelę daržininkystę Marijonų vienuolių, Agronomijos gatvėje, beveik užmiesty. Savitarpyje juokaudamps trepsime péstele, prakaitą nuo kaktos braukdamos, ateiname ten, o ten broliukai mums sako: "Dievo Kūno procesijai atidavėme visas baltas rožes, teliko kitos gėlės. ..." — Man émé tvnkčioti smilkinuos, "migrenija" pagavo, bet maldauju: — "Sudarykite, kokios bebūtų gėlės, vestuvinį bukietą, 4 val. Katedroje šliūbui..." — Prižadėjo ir ištesėjo. Kol mes su draugėmis grįžome į namus tikrai la-

bai išvargusios, ir išsitiesusios kur kam buvo vietos ilsėjomės, bukietas buvo pristatytas į namus, kelios baltos rožės, o visa kita — baltų kvapnių lefkonijų gausa.

Tie švelnūs žiedeliai puošė net mano jaunamartės karūną, kai žengiau prie altoriaus.

Šv. Stanislovo Panevėžio Katedroje jvyko mudviejų priesaika. Prie altoriaus palydėjo mane tėvelis. Pamergių turėjau Danutę su broliu Algirdu ir Meilytę su pusbroliu Stasiu. Nenorėjau apsunkinti tėvėlių svečių ir draugų gausa, nes gi namuose dar buvo mažametė sesutė ir broliukas, moksleiviai.

Mudu surišo "Amžinajai ištikimybei" kan. Povilas Šidlauskas, Panevėžio Vyskupijos vikaras. (Sovietams Lietuvą okupavus, jis buvo ištremtas į Sibirą, vėliau grąžintas ir miręs Lietuvoj. Šviesiais prisiminimais Jį visada miniu).

Katedra buvo pilnutėlė žmonių. Ne tiek svečių, kaip visų, kurie domisi kas vyksta bažnyčioje. Tik mano mamytės ten nebuvo, kodėl?

Sugrįžusi į namus po šliubo, sužinojau.

Mamytė pasisūvo labai gražios medžiagos specialią suknelę, bet kai ją vilkosi, jinau suplyšo keliose vietose — matyt, medžiaga buvo sutunyjusi. tad, ji taip susigraudeno, kad nei nebenorėjo eiti bažnyčion ir liko namuose...

Ir jinau mus pasitiko su duona ir druska prie namų slenkščio. (Prie tų pat namų, kur jinau vis dar tebelaukia manęs sugrįžtant...)

Sekė vaisės, gausios valgiais ir skanėtais, viskas Motulės paruošta padaryta, visi kambariai pilni žmonių, giminių ir artimiausių draugų — tikra vestuvinė puota! Ir net šokiams buvo vietos, kur aš paskutinį kartą šokau valsą su savo tėveliu...

Ir tos ašaros atsisveikinant su tėvų namais ir jų globa... iki šiol mane gaivina, kaip visi tie šviesūs prisiminimai iš Lietuvos. Mano praeitis, mane palaiko dabarty — o visa tai jvyko prieš 45 metus.

● Kas bėga nuo lietuviškos spaudos, bėga nuo savo tautos

PARDUODAME automobiliams

SKYDELIUS su grandinėle raktams LIPINĖLIUS — adesivos
Chaveiro com emblema Vytis e bandeira

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOJ

EM PORTUGUES

NR. 10 (69)

Aleksandras Plateris

CODIFICAÇÃO DAS LEIS NO GRÃO DUCADO * DA LITUÂNIA

(*) — Nome usado na época pelos Reinos e Impérios do Leste Europeu.

O Segundo Estatuto

Outra mudança relevante em matéria de lei foi a abolição final de distinções legais baseados em diferença de credo. Parece ter sido o corolário de um longo processo de equidade que durou mais de 100 anos mas, devido a condições específicas do séc. 16, muitos lituanos, tanto católicos como ortodoxos, adotaram a Reforma, na maioria o Calvinismo, e a divisão tradicional da população em dois grupos religiosos não correspondia mais aos fatos. Além do que muitas pessoas chegaram a mudar de credo várias vezes. Conforme se revelou mais tarde, a onda do Protestantismo na Lituânia teve um caráter efêmero, e na geração seguinte, quase todos voltaram ao Catolicismo. Entretanto, quando da preparação do Segundo Estatuto, a influência do Protestantismo estava no seu auge, e os antigos privilégios, baseados na distinção entre Católicos e Ortodoxos, haviam se tornado sem sentido. A resposta a esta mudança foi a introdução da igualdade perante a lei, sem considerar o credo religioso. Desta forma, a resposta do povo da Lituânia à Reforma foi basicamente diferente da maioria das nações da Europa: a Reforma trouxe guerra civil na França e Alemanha, uma perseguição sangrenta de Católicos na Inglaterra e de Protestantes na Espanha, mas a mesma Reforma ajudou a alcançar a igualdade perante a lei na Lituânia.

O Segundo Estatuto tornou-se lei em 1566, após 22 anos de trabalhos preliminares. Era melhor organizado e maior que o Primeiro. O número de capítulos aumentou de 13 para 14 e o número de seções de 282 para 368.

Muitas mudanças nas normas legais, mas não chegou a satisfazer a opinião pública, que queria um código ainda mais perfeito. Pedidos de revisão suplementar se fizeram ouvir logo depois de adotado e algumas emendas foram feitas ainda no mesmo ano.

O Segundo Estatuto não foi editado durante o curto período de tempo em que vigorou (de 1566 a 1588). Mas ele tem uma história interessante. Em 1569, as províncias do sul do Grão-Ducado, ocupando aproximadamente a área da atual Ucrânia, foram cedidas à Polónia. Os poloneses não aboliram o Estatuto nos seus recentemente adquiridos territórios e quando foi introduzido o Terceiro Estatuto na Lituânia, o Segundo Estatuto continuou a vigorar nestas províncias. A parte leste desta área passou ao governo de Moscovitas (mais tarde chamados Russos) no séc. 17, e a parte oeste, no séc. 18. Muitas partes do Segundo Estatuto sobreviveram às mudanças de governo, com exceção naturalmente da parte constitucional e das provisões administrativas. Só em 1840, as duas versões do Estatuto Lituano foram abolidas e substituídas pela lei russa de recente codificação. Isto porém não aconteceu na parte leste da Ucrânia, que passou pertencer à Rússia a partir do séc. 17 e incluía as províncias de Charkov e Poltava. Quando a lei russa foi codificada no séc. 19, alguns regulamentos do Estatuto Lituano foram incluídas no novo código de leis como variações locais em vigor nestas duas províncias e assim sobreviveram até a revolução comunista.

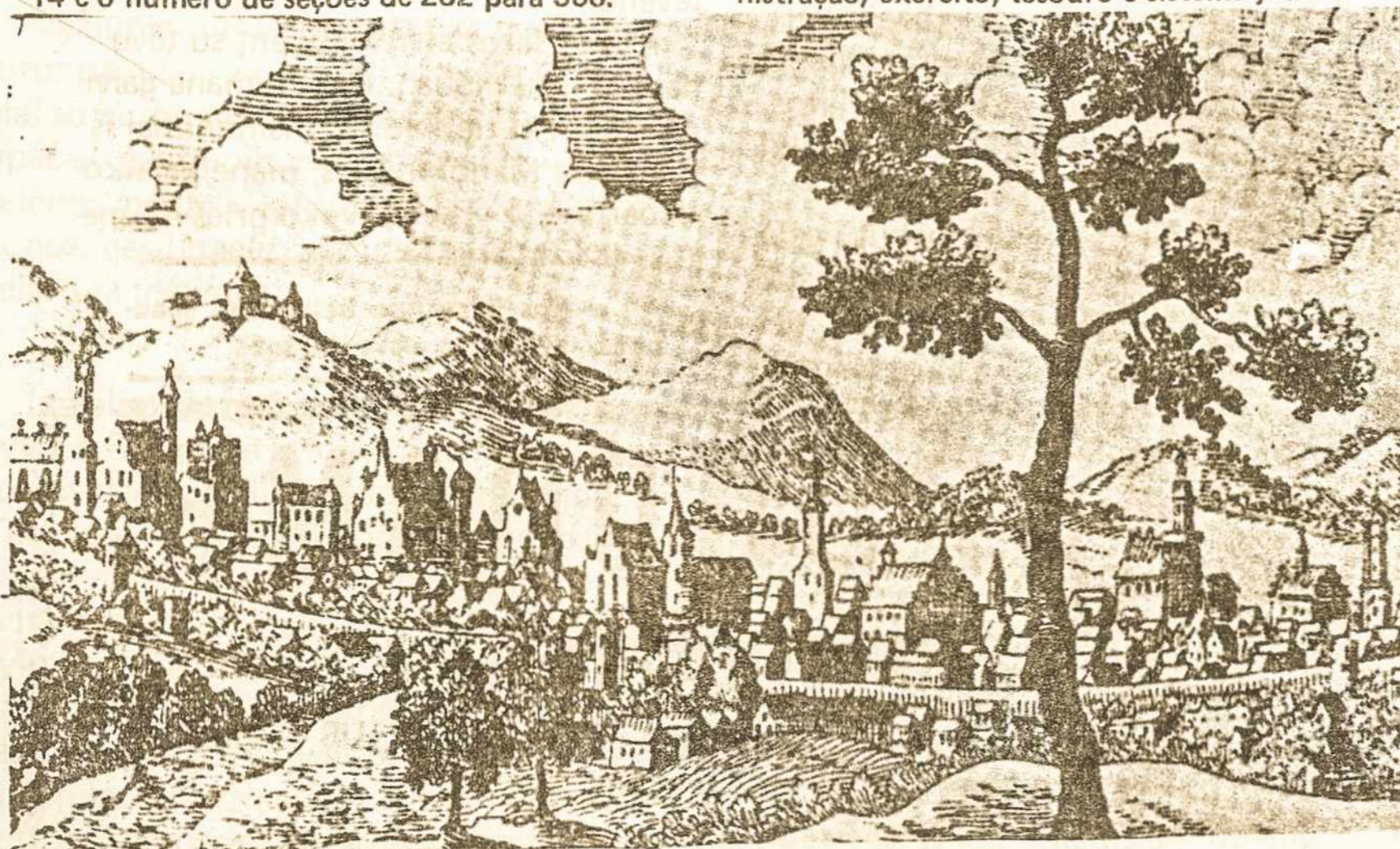
O Terceiro Estatuto

Em 1569, poucos anos depois da segunda versão, foi formada a União Lituânia-Polónia. Como o tratado foi assinado em Lublin é conhecida também por União de Lublin, e o estado federal que se formou era simplesmente chamado de República. Foi acordado que os dois países teriam um Rei eleito em comum e uma Assembléia comum, mas permaneceriam completamente independentes quanto à administração, exército, tesouro e sistema judiciário.

No que concerne o Estatuto Lituano, a Dieta de Lublin exigia uma nova revisão para tornar os seus regulamentos semelhantes aos da Polónia. Como já foi feito antes, nomeou-se uma comissão para os trabalhos de revisão, mas este plano nunca foi executado e eventualmente dispersou-se a comissão sem cumprir com a tarefa a que se propunha.

A revisão do Estatuto teve prosseguimento, mas num espírito diferente do expresso em Lublin, e foram usados outros métodos. A Lituânia tentava preservar tanto quanto possível a soberania do seu país e corrigir as seções da União de Lublin, que eram consideradas prejudiciais aos interesses da Lituânia. O sistema de comissões foi abandonado, e as revisões passaram a ser discutidas em reuniões dos membros lituanos da Assembléia comum. Além do que, os "Baiorai" participavam também na elaboração do novo código, discutindo várias partes dele em suas assembleias e relatando o resultado à Chancelaria do Grão-Ducado. Então as idéias expressas em reuniões da Assembléia bem como nas Assembleias regionais eram compiladas e sistematizadas sob a liderança do Chanceler Eustace Valavicius (também referido em forma polonizada como Wollowicz) e do Vice-Chanceler Leonas Sapiega (ou Sapieha).

A terceira versão do Estatuto foi preparada no intuito de aprimorar as leis da segunda versão e de reforçar os direitos legais da Lituânia no quadro da República comum. Lendo o texto do Estatuto, seria difícil perceber que havia a União: os termos "Estado" ou "País" só se referiam à Lituânia, e mal se mencionava a República comum, e os poloneses recebiam o mesmo tratamento como todos os outros estrangeiros. A terceira versão apresenta vários melhoramentos e comparação com as anteriores. O Estatuto tornou-se mais compreensível e o número de Seções aumentou para 488; a compilação é melhor e mais sistemática. Instituições legais ultrapassadas, como por ex. escravidão foram retiradas. Apesar de todos os melhoramentos havia receio de que a nova versão não seria aceita pela Assembléia Comum, que incluía representantes poloneses. Presumia-se que os poloneses opor-se-iam à interpretação dada aos regulamentos da União de Lublin no projeto do Terceiro Estatuto. A nova versão já estava pronta há algum tempo e os líderes lituanos só estavam esperando por um momento propício para sancioná-lo. O momento chegou logo após a morte do Rei Estéfano Batoro, quando os poloneses elegeram dois reis: Sigismundo Vasa da Suécia e Maximiliano Habsburgo da Áustria. Uma guerra civil começou entre as duas facções, e a Lituânia no começo não aderiu à nenhuma das partes em litígio. Mais tarde, os lituanos sob o comando do Vice-Chanceler Sapiega, comprometeram-se a apoiar Sigismundo, se o Rei sancionasse o Terceiro Estatuto. Os conselheiros poloneses de Sigismundo decidiram que devido à emergência o Rei deveria sancionar o Estatuto com a sua autoridade sem esperar pela Assembléia Comum. Seguindo o conselho, o Rei promulgou o novo Estatuto, e logo depois os seus seguidores venceram o Arquiduque Maximiliano. Assim, por estranha coincidência, as três versões do Estatuto Lituano foram sancionadas por três soberanos diferentes, todos de nome Sigismundo. *(A seguir)*

Panorama de Vilnius (estampa do séc. XVII)

Antanas Augustaitis

PARAPIJŲ REIKALU

Pargrįžęs iš tolimos kelionės po plačiąją Braziliją, skaitau MŪSŲ LIETUVA – savaitraštį, kuriuo džiaugiuosi, juk tik jame randu lietuvišką žodį su atsigaivinimu kūno ir sielos. Žmogus jautiesi, tartum ankstyvojo pavasario lietuviško beržo išgėręs sulos.

Ir randu straipsnį apie "Lietuviškos parapijos metus". Didelis užsimojimas ir didelė šlovė tiems, kurie dar rūpinasi atgaivinti lietuviškų parapijų gaires.

Susirinkime daug gražiai kalbėta, daug visokių nuomonių pareikšta. Išrinktas prezidiumas. Sudarytas komitetas. Tau auksinis raktas. Atidaryti duris visoms nuomonėms, visiems užsimojimams, ir įgyvendinti, kas kilniausia ir mums brangiausia: Dievui, Tėvynei ir šeimynai.

Į prezidiumą išrinkti darbtūs ir motyvi žmonės – jais galima didžiuotis. Ypač šiose gretose skiriasi visų mylimas ilgametis ir didžiausios pagarbos užsitarnavęs, buvęs mūsų kolonijos klebonas, Prelatas Pijus Ragažinskas. Kas jo nepažįsta? Kas jo nepastebėjęs? Kas nejaučia jo išėliuotų garbingų ir nepamirštamų darbų? Tik jis São Paulo lietuvių kolonijos vadovas, kampijonas ir lyderis, atšventęs gegužės 4 dieną nelengvai užgygiuotus gyvenimo 75 laiptus. Ir šioj laiptų viršūnėje dar glūdi, dėkojant Dievui, jo gyvybė sveika ir stipri. Jo kilniame asmenyje dar jaučiame pasiryžimą ir pasitikėjimą atgaivinti ir surasti išeitį, kas nepamesta ir dar nepralošta...

Karieta graži ir turtinga, su pakinkytais juodbėriais, tik laukia, kas paimtų vadeles ir tiesiai važiuotų nepaprastais keliais į šviesią ir malonią parapijų ateitį. Šios vadelės ir karietos valdymas tik atitinka ir priklauso didžiai gerbiamam Prel. P. Ragažinskiui. Jis visus aplankys ir suteiks paguodos palaimą, berdamas į derlingą žemę Viešpaties žodį.

Jam visur atviros durys, nes tūkstančiai jo apkrikštytų, vedybomis aptarnautų, Dievo ir Bažnyčios įsakymų pamokytų laukia, ir kartu su juo stoja į gretas – nes be mūsų irgi nieko neįvyks, kaip ratas neįsukus be špygių.

Būk palaimintas Aukštybių dovanomis, mielas Pralotai, o visa S. Paulo lietuvių kolonija su Tavim giedosime ir kartosime: "Prieš Tavo altorių..."

LINKSMAVAKARIS 3**BAILE****iš Rio...****ERNESTAS J. PETRAITIS**

Birželio 27 dieną Jonas ŽAIDYS atšventė savo vedybų 30 metų sukaktuves ir savo 64 m. gimimo dieną. Sukvietė apie 20 žmonių į "Rincão Gaucho" ir pavaišino "churrasco" ir alučiu. Tevo pagerbti buvo atskridusi iš Bahios dukterė Janė Žaidytė-Farias su dviem sūneliais.

Liepos 10 dieną "Pavergtosios Tautos", kaip kasmet, pagerbė žuvusius Ilme Pasauliniame Kare prie jų Paminklo. Lietuviai buvo gražiai atstovauti: ponija Uršulė Gaullienė, Bronė ir Marytė Vyčaitės, Vera Ramanauskaitė, Rymanė Steponaitytė ir E. Petraitis atvyko į iškilmių vietą. Kitos tautos buvo silpniau atstovaujamos, o bulgarų atstovai išvis neatvyko, Buvo padėtas vainikas prie kryžiaus, paminklo viršutinėje dalyje.

Liepos 18 dieną kun. Mečislovas Valiukevičius šventė savo gimimo dieną. Buvo atlaikytos Šv. Mišios, į kurias iš Rio atvyko 21 asmuo, su p. Uršule Gaulliene pryšaky. Buvo įteikta kunigui kukli dovanėlė ir pasidžiaugta, kad Vatikanas liepė kunigui eiti toliau savo pareigas Barreto parapijoje, nuo kurių jį norėta pašalinti.

Rugpiučio 8 dieną Rio lietuvių kolonija laukia atvyksiant prel. Pijų Ragažinskią, kuris atlaikys 10,30 val. Lietuvių koplyčioje Šv. Mišias. Kviečiame visus Rio lietuvius, šio laikraščio skaitytojus, atvykti į tas Mišias, kurios bus a. a. Jurgio Gaulios, p. Uršulė vyro, intencija.

(JEP)

● Daugiausia tie peikia, kurie mažiausiai veikia

Não percam. Música, chop, alegria....
 Promoção: Coral Volungé
 data: 07.08.82 – hora: 20:00 hs.
 local: Sede Aliança Lituana Brasileira
 Rua Lituânia, 67 – Moóca
 ingresso: com o pessoal do coral ou na entrada para o baile.

SKAITYTOJAI RAŠO...*Gerb. Redaktoriau,*

Sveikinimai iš USA. Jau virš 4 mėn. kaip esame Dédés Samo žemėje. Šiuo metu čia yra dideli karščiai ir labai drėgna.

Grįžti atgal į São Paulį numatome spalio mėn. vidury, jeigu sukrapštysime pinigų nusipirkti antrą kartą tuos pačius bilietus. "Braniff" kompanija bankrutavo ir mūsų bilietai, grįžimui atgal, pirkti São Paulyje, neteko vertės...

Įdedu 3 trumpus rašinėlius "M. Lietuvai".

*Viso geriausio.**Algirdas Idika***DĖL ARKIVYSK. MARCINKAUS**

Keletas žodžių dėl arkivyskupo P. Marcinkaus. Amerikos ir kitų kraštų spaudos pasisakymai turi būti vertinami su dideliu atsargumu. Nėra bejonės, kad tai yra "slaptųjų jėgų" pastangos desakredituoti, šmeižti ir sunaikinti visus laisvojo pasaulio vadovaujančius asmenis, jų tarpe ir lietuvių išeivijos viršūnes.

*A. Idika***ŠALPOS RATELIS**

Paskutiniu metu į ŠALPOS RATELĮ įnešė savo duoklę:

BLSąjunga-Aliança Lituano Brasileira (už 3 mėnesius) . . . . Cr. 30.000,00

LITERATŪROS RATELIO POBŪVIS įvyks liepos 31 d., 19 val. šv. Kazimiero p-jos patalpose, rua Juatindiba, 28. Bus svarstoma poeto Maironio 50-ties metų minėjimo programa. Maloniai kviečiame Volungės, Nemuno ir Rūtelės atstovus bei visus, kurie norėtų prie šio minėjimo prisidėti.

J. BUTRIMAVIČIUS
ADVOCACIA

CIVIL: Inventário, Despejo, etc. COMERCIAL: Falência, Cobrança, etc.

TRIBUTÁRIA: Imposto de Renda, ICM, IPI

Rua Barão de Iguape, 212 - 4° and. s/45 - Liberdade Fone: 279-5937

Horário das 9:00 às 11:00 e das 14:00 às 18:00

Rua Campos Novos, 590 - V. Zelina - Horário das 19:00 às 21:00

K L A B A M A L I E T U V I Š K A I

MŪSŲ ŽINIOS

NAUJŲ PRENUMERATORIŲ VAJUS PAGYVĖJO

Irena Martinaitytė, Nemuno šokėja iš Camilopolis- Sto. André įsijungė į naujų prenumeratorių vaju su trim prenumeratom. Irena žada šį skaičių padvigubinti.

Buvom galvoję, kad konkursas liks be atgarsio, bet pasirodo, kad jaunimas aktyviai atsiliepė ir žada per paskutinį mėnesį daugiau padirbėti. Būtų gera, kad ir kitos organizacijos savo narių tarpe pravestų spaudos vaju.

Norintiems susipažinti su ML, mėnesį laiko laikraštį siųsime veltui. Duokite mums adresus.

NAUJI PRENUMERATORIAI

Casimira RAULYNAITIS
Alexandra Trunup ADUCAS
Genovaitė MARTINAITIS

BOM RETIRO – TĒVŲ DIENA

Rugpiūčio (agosto) 8 dieną, 10, 15 val., S. Inės Kolegijos koplyčioje, bus lietuviškos Šv. Mišios už Tėvus gyvus ir mus jau palikusius.

Vietos ir apylinkių tautiečiai maloniai kviečiami dalyvauti pamaldose.

IŠ GUAJARA-MIRIM

Sesėlė Marija Ksavera Šakenaitė birželio 10 dieną paminėjo 19 metų darbo Guajara Mirim misijose, ypatingai Gerojo Ganytojo ligoninėj, dr. kun. Aleksandro Bendoraičio įkurtoj ir vadovaujamoj.

Sesėlė dėkoja už MŪSŲ LIETUVĄ, kuri "ateina pavėluodama, bet vistiek mūsų neapleidžia", jina rašo. Ir dabar laukia svečių iš São Paulo lietuviško koplytstulpio pašventinimui kun. Al. Bendoraičio misionieriško darbo 20-mečiui atminti.

ONŲ ŠVENTĖ V. ZELINOJ

Sekmadienį, liepos 25, L.K. Moterų Draugija gražiai atšventė savo Globėjos, Šv. Onos, šventę ir pagerbė visas moteris, nešiojančias šį gražų ir daug įpareigojantį vardą.

11 val. pagerbė Viešpatį per Mišias, meldamosi ir giedodamos kiek išmanydamos gražiau (maestro Viktoras Tatarūnas pradėjo kaip tik naujų giesmių kampaniją "liet. parapijų metų" sąjūdžio dvasioj); o 16 val. Jaunimo Namuose buvo įvairi meninė programa. P. Magd. Vinkšnaitienei vadovaujant, LKMoterų D-ja panoro taip pat paminėti Maironio 50-metį. Ką padarė išpildydamos Maironio eilių deklamacijų montažą (pasikvietė pagaibon p. Al. Vinkšnaitį ir p. Ant. Rudį) ir dainų pynę. Buvo gražu stebėti, kaip tos "geltonplaukės sesės" (kai kurios su jau net per daug "pageltusiais"

VLADAS BANAITIS

gimtadienio proga (liepos 26 d.)

Širdingai sveikiname miela "ML" rėmėją ir jam dėkojame.

Administracija

MIŠIOS

Maria Remenčienė ir visa Remenčių šeima kviečia gimines, bičiulius bei pažįstamus dalyvauti Mišiose už A. A. STASĮ REMENČIŲ, kurios bus laikomos rugpiūčio (agosto) 6 dienį, penktadienį, 20 val. šv. Kazimiero parapijos koplyčioj, Mookoj.

plaukais) traukė "Kur bėga Šešupė" "Ar aš tau, sese, nesakiau?" "Du broliukai" ir kt. dainas. Maestro Viktoras, jas sveikindamas ir kviesdamas (ir iš toliau) į giedojimo repeticijas, ragino taip pat statyti savo kandidatūrą j... Dainų šventę Amerikoj.

Moterys parodė ne tik dainų, o ir vaidybos gabumų. Ir suvaidino rimtą savo pamokymu, o linksimą gyva forma, "Šeimos vaizdelį", kur vergiško vyro vaidmenį atliko Ant. Rudys, o valdančios ponios – Ona Rutkauskienė.

LKMoterų D-jos valdyba sveikino visas dalyves, o ypatingai Onas, kurių buvo suskaityta trylika, o paskui pakvietė viešniais ir svečius prie gausiai apkrautų stalų tradicinei "arbatėlei".

VISŲ LIETUVIŲ DĖMESIUI

Rugpiūčio 1 d. (sekmadienį) Jaunimo Namuose, V. Zelinoje 17 val. (vieną valandą vėliau, negu buvo anksčiau skelbta), svečias iš Amerikos Arvydas Žygas kalbės apie Punsko lietuvių gyvenimą, rodys skaidres iš jų buities, papročių, švenčių ir t.t. Taip pat supažindys su tos srities senoviškais lietuviškais dainomis ir kita tautosaka, kurias jis yra įrašęs į juosteles.

Svečias yra tris vasaras praleidęs Punske ir su lietuviais gerai susipažinęs. Po pranešimo svečias atsakinės į dalyvių klausimus.

Lietuviška suma šią dieną bus 11 val. o ne po piet, kaip buvo anksčiau skelbta.

UM DOMINGO AGRADAVEL

Neste primeiro almoço do grupo Nemunas, contamos com a alegre participação de todos e para todos os gostos.

Encontrar os amigos, dançar, cantar e vibrar com as coisas que mexem dentro dos nossos corações.

Dia 01.08.82 às 12:00 horas no Sajunga, Rua Lituania, 67 Mooca.

CONVITES: Maristela 63-1720

Ivani/Irena 272-1349